

**NATIONAAL
PROGRAMMA
ZUID
WEST**

TUSSENTIJD ZUIDWEST

RUIMTE VOOR ONDERNEMERS IN DEN HAAG ZUIDWEST

**VERHALEN VAN ONDERNEMERS,
CORPORATIES EN GEMEENTE**

INHOUD

Tussentijd Zuidwest helpt ondernemers vooruit, Chris Schaapman	4
Interview over Tussentijds Zuidwest, Marcel & Matthijs	5
Tussentijd Zuidwest biedt kansen aan talent uit de wijk, Abdel Bouchibti	10
Makelpunt brengt vraag en aanbod bij elkaar	12
Museumlab draagt bij aan talentontwikkeling Zuidwest	14
Werknemers Zorg voor Arbeid dragen bij aan de leefbaarheid	17
Zussen Choukoud draaien lunchroom in de Jan Luykenlaan	19
Iris Koks over haar rol als gebiedsregisseur Zuidwest bij Haag Wonen	20
Bewoners kansen bieden voor extra werk	22
Pumptrack draagt bij aan stimuleren fietsen	24
Met bedrijfstvastgoed bijdragen aan veerkrachtige wijken, Marcel Verkerke	26
Ruimte voor talenten van jongeren aan de Jan Luykenlaan	28
Ruimte gezocht voor Taekwondo Vereniging La Haye, die buurtkinderen helpen	30
Sabra Rahiembaks van Sabra's Bootcamp	31
Interview Marcel Reinartz, programmanager voorzieningen bij Staedion	33
Kafe Kukki succesvol geland in Vrederust	35
Marterrade uitgegroeid tot mooie ontmoetingsplek met divers publiek	37
Wijkhotel Bed in de buurt zorgt voor ontmoeten en werk	39

TUSSENTIJD ZUIDWEST HELPT ONDERNEMERS VOORUIT

Chris
Schaapman.

De afgelopen jaren heb ik regelmatig fietstochten gemaakt door onze wijken van Den Haag Zuidwest. Zo fietste ik op zondag 22 maart zestien kilometer door Moerwijk, Morgenstond en Vrederust. Het is mooi dat ik op verschillende plekken verbeteringen zie. Nieuwbouw komt van de grond, gevels worden opgeknapt en sommige straten en pleinen zien er beter uit. Tussentijd Zuidwest heeft tot successen geleid. Ik vind het positief dat diverse ondernemers een plekje hebben gevonden in voorheen leegstaande panden.

Het Nationaal Programma is van iedereen

Het Nationaal Programma Den Haag Zuidwest is van ons allemaal: bewoners, ondernemers, corporaties, de gemeente Den Haag, scholen, bedrijven en andere partners. We kunnen dus met elkaar trots zijn wat we bereikt hebben, maar ook de uitdagingen onder ogen zien.

Dat betekent dat we ook aandacht geven aan projecten die niet gelukt zijn en doorvragen waarom die (nog) niet geslaagd zijn. De reden achterhalen waarom een ondernemer niet kon volhouden in een pand dat aangewezen is vanuit Tussentijd Zuidwest. Zo is Taekwondo Vereniging De La Haye waar 200 kinderen sporten, onzeker over de toekomst omdat de huidige locatie (de brandweerkazerne) gesloopt gaat worden.

Slimmer gebruikmaken van ruimtes

We moeten ook kritisch kijken naar het gebruik van de ruimtes. Kan dat slimmer dankzij medegebruik waarbij verschillende organisaties en buurtinitiatieven een

plekje vinden? Hebben we oog voor de verscheidenheid aan doelgroepen en het aantal mensen dat er gebruik van maakt? Ontmoeten is belangrijk voor de sociale cohesie en verbondenheid tussen groepen, maar ook in het tegengaan van eenzaamheid. Buurtkamers kunnen een middel zijn om daaraan te werken, maar het mag geen doel op zich worden. We moeten oppassen dat ze niet eenzijdig gebruikt worden voor een te beperkte groep.

Sommige initiatieven passen niet in het programma Tussentijd Zuidwest vanwege de criteria. Wanneer komt iets niet in aanmerking? Hebben we goed zicht op de afgewezen verzoeken? Belangrijk is de impact die er is op de buurt en daar blijvend alert op te zijn.

Tussentijd Zuidwest helpt ondernemers vooruit en vergroot de levendigheid plus de bedrijvigheid in de plinten. In deze rapportage is een aantal goede voorbeelden te lezen en komen de verschillende vertegenwoordigers vanuit de corporaties en de gemeente Den Haag aan het woord. Tegelijkertijd is er oog voor voorbeelden die nog niet geslaagd zijn (zoals Taekwondo Vereniging De La Haye), waarvoor we kijken of we komende periode een geschikte ruimte kunnen vinden.

INTERVIEW OVER TUSSENTIJD ZUIDWEST

Met Matthijs van Muijen, voormalig voorzitter stuurgroep Tussentijd Zuidwest en binnentuinen – Dienst Stedelijke Ontwikkeling (DSO) bij de gemeente Den Haag en Marcel Reinartz, programmamanager economie en voorzieningen bij Staedion.

Wat voegt het project Tussentijd Zuidwest toe binnen het Nationaal Programma Den Haag Zuidwest (NPZW)?

“We geven zo goed mogelijk invulling aan de units die beschikbaar komen, in de plinten. Daarvoor is een convenant gesloten om in vier jaar tijd minimaal 65 units te vullen. Het doel van Tussentijd Zuidwest is ondernemers die ruimte zoeken een plek te bieden in Zuidwest, die vervolgens positieve impact hebben op de wijk.

Door slim samen te werken met het NPZW, corporaties en de gemeente Den Haag geven we de ondernemer de plek, die het beste past bij diens onderneming”, vertelt Matthijs.

Wat voegt het Nationaal Programma Den Haag Zuidwest toe aan dit project?

“Het NPZW kijkt breder. Zij kijken ook welke ondernemer belangrijk is om in de buurt te hebben. Hoe krijg je florerende voorzieningen in plinten bijvoorbeeld.

Door contact met het NPZW kunnen we verschillende onderwerpen meegeven; onder andere op het gebied van gezondheid, maken, sport en cultuur.”

“De Marterrade in de wijk Bouwlust, maakt deel uit van de bredere verbetering van de leefomgeving in Den Haag Zuidwest. Hier kwam leegstaand vastgoed op ons pad dat nu wordt gebruikt door kunstenaars, om creatieve activiteiten aan kinderen uit de buurt te bieden. Daarnaast wordt het plein aan de Marterrade heringericht om het leefbaarder en minder stenig te maken in de wijk.”

Wat was er nodig om dit project goed van de grond te krijgen?

“Smeerolie was nodig: projectleider Abdel Bouchibti heeft in opdracht van de gemeente Den Haag en de drie woningcorporaties (Hof Wonen, Haag Wonen en Staedion) de samenwerking verstevigd, het kwam daardoor goed op stoom. Ruim voor het einde van de convenant periode (eind 2026) is de doelstelling van 65 matches al gerealiseerd. Abdel legt contact met alle partijen en meldt beschikbare units aan, dat werkt super.”

Hoe is het project gefinancierd?

Matthijs: “Heel belangrijk. Het NPZW voegt de middelen toe aan Tussentijd Zuidwest. Hier is budget aanwezig voor kleine uitgaven; keukens verbouwen, muurtje neerzetten, activiteitenprogramma. Dus dat ‘zakgeld’ is ook nodig, om samen (corporatie en gemeente) te bepalen, waar dat het beste naartoe kan gaan. Dat geld

is van grote meerwaarde en het is fantastisch dat NPZW dat beschikbaar heeft, speciaal voor de wijken van Zuidwest.”

Marcel: “Veldzicht 20 (Bouwlust) is een bruisende ontmoetingsplek en buurtcentrum in de wijk “De Zichten”. Het biedt onderdak aan een informatiepunt voor nieuwbouwprojecten, de Wereldkeuken van Ben Lachhab, naaiatelier ZigZag, Sabra’s bootcamp en Wijkz. Het is een centrale plek voor sociale activiteiten en informatie over wijkvernieuwing. Het gebouw wordt over ca. 3 jaar gesloopt, dus het gaat om ‘tijdelijkheid’ en daarom konden we gebruik maken van de middelen van het NPZW.”

“Staedion, maar ook Haag Wonen en Hof Wonen hebben dezelfde rol, en daar is een goede samenwerking, dat is ook winst. Je leert elkaar als corporaties op tactisch strategisch niveau, maar ook op uitvoeringsniveau beter kennen. Een investering die mede mogelijk is gemaakt door NPZW.”

In 2023 werd een intentieverklaring getekend. Wat leverde dat op tijdens het project, hebben jullie gedurende het project hierop moeten terugkijken?

“Na anderhalf jaar (van de vier jaar van het convenant) hebben we aan de bel getrokken, dat er nog niet veel deals/matches waren. Wat kan er dan anders en beter? Door de nieuwe projectleider Abdel heeft dat tot versnelling geleid. Tot op de dag van vandaag is het nog wel een aandachtspunt dat de corporaties allerlei

Marcel Reijnders
(Staedion),
Matthijs van Muijen
(gemeente Den Haag).

“Dit is letterlijk participatie
en met voeten in de klei.
Mede dankzij NPZW!”

scholen, kerken etc. leeg zien staan, die ook gebruikt kunnen worden. Of dubbelgebruik; die kantine van een sportvereniging, die vier avonden in de week wordt gebruikt, kan op andere momenten ook door andere partijen worden benut.”

Matthijs: “De gemeente is toch wel benauwd voor tijdelijkheid. Als een gebouw een maatschappelijk nuttige functie heeft, moet het toch op een bepaalde termijn stoppen, omdat er andere plannen zijn. Lastig voor die groep, ook moeilijk om te verplaatsen naar een alternatieve locatie. Ondanks netjes gemaakte afspraken, is de weg naar de wethouder of de gemeenteraad snel ingeslagen en onder politieke druk worden soms andere keuzes gemaakt.” Marcel geeft aan dat hij vindt dat de gemeente Den Haag veel koudwatervrees heeft in deze. “In andere gemeentes durft men wel door te pakken is mijn ervaring.”

Welke factoren waren bepalend om een succes te maken van dit project?

“Persoonlijke chemie met elkaar, dus tussen Staedion en Gemeente Den Haag! En van ons vergt dat ook aanpakken en handen uit de mouwen,” vertellen Marcel en Matthijs.

En ja hoor, daar komen de anekdotes los:

- Hoe snel die pumptrack tot stand kwam, waartegen weerstand was. Toch hebben we doorgepakt en in vier maanden was het voor elkaar. Marcel geeft aan, dat ze met elkaar ook hun handen vuil durven maken. Eigenlijk had Matthijs geen budget, maar

“NPZW als satéprikker er doorheen; dat is hands-on verbinding leggen”

van alles bij elkaar gesprokkeld aan geld en subsidies (er was € 80.000,- nodig). Het idee in de wijk was geboren voor zo’n fietsplek/pumptrack. Dat kwam naar aanleiding van een tekening van een meisje, die op een nabije basisschool zat. Uiteindelijk werd opdracht gegeven aan een bedrijf: leg het asfalt maar. Er was nog geen vergunning, maar we hebben het toch gedaan.”

Een feestelijke opening volgde: op 11 juni 2025 (Nationale Buitenspeeldag) opende de wethouder van Sport en Onderwijs, samen met twee kinderen de nieuwe pumptrack. Binnenkort komt er uitsluitsel van de nulmeting, over hoeveel kinderen er gebruik maakten van de fiets, vóórdat de pumptrack er was en hoeveel dat er nu zijn. Marcel: “We hopen dat het betere cijfers oplevert.”

- Marcel: “Het MuseumLAB Zuidwest (Museum-Omniversum) wat hier zit, heeft bewezen volop toegevoegde waarde voor de buurt te zijn. Dus komt die ook in de definitieve nieuwbouw terecht. Er is aan kinderen gevraagd: hoe zou je het binnengebied inrichten? Van alles werd er bedacht en getekend door de kinderen; achtbanen, zandbakken met water eh een fietsbaan.

Maar de locatie was slechts tijdelijk beschikbaar, omdat over een jaar wordt gestart met bouwen. Dus daarom is er elders iets met die goede ideeën gedaan.”

- Matthijs: “Een school ging klagen, omdat ze te weinig plek hadden voor alle stepjes van de kinderen die daarmee naar school kwamen. Vorige week was er een actie; als kinderen elke dag met de fiets naar school toe gingen, kregen ze plaatjes en stempels, en kwamen ze in aanmerking voor een loterij en prijzen. In totaal kwamen er maar liefst tachtig kinderen meer met de fiets. Dus dat was een geweldig initiatief.”

“Dit is letterlijk participatie en met voeten in de klei. Mede dankzij NPZW!”

Wat is er op lange termijn nodig in Zuidwest?

Marcel: “Het is altijd tussentijd. Dit project eindigt straks. In heel Zuidwest gaan we voorzieningen aanpakken en dat loopt tot 2040. En tot dan moeten we ook tijdelijke ruimtes hebben, die we ook moeten kunnen invullen. Ik maak me wel zorgen, als daar geen continuïteit aan wordt gegeven.”

Hoe kan dat worden opgelost? “Bij nieuwe tranches van het NPZW dat daar ook ruimte wordt gecreëerd, om er een vervolg aan te geven. Het staat al, dus misschien kunnen we iets meer low profile doorgaan.”

Dat bevestigt ook Matthijs: “Er blijft behoefte aan dit soort ruimtes voor startende ondernemers. Maar ook aan de tijdelijkheid, dus hoe zorg je ook dat in de

nieuwbouw niet alles perfect wordt, zodat er ook wat schuifruimte is, op plekken waar ondernemers kunnen starten. Bijvoorbeeld voor de groep jongeren in de Jan Luykenlaan die aan gaming doen, voor die kappersopleiding of dat ene cateringbedrijf. Laat die broedplaatsen, ook rondom cultuur er zijn!”

“Dat je als gemeente ook met de corporaties samen blijft bijdragen aan het vinden van die plekken en het geld. De helft van het werk is het verbinden.”

“Bijvoorbeeld ook ontmoetingsplekken voor het tegengaan van sociaal isolement. Er gaan miljoenen euro's naar WMO. Dus regel ook zorgkamers, voor onder andere Marokkaanse en Turkse vrouwen – die eventueel nog iemand mogen meenemen; al voordat mensen bij een huisarts komen. Zorg dat de nieuw-bouw ontwikkeling krijgt.”

Marcel: “In Moerwijk zien we angst voor de reguliere gezondheidszorg, oftewel zorgmijding. Daardoor wordt bijvoorbeeld suikerziekte in een heel laat stadium onderkend, met alle problemen van dien. Maar die problemen kunnen worden voorkomen. In de zorgkamer worden laagdrempelig kleine medische handelingen verricht, zoals bloeddruk/suiker meten of het afnemen van bloed. Daar komen mensen wel naar toe. Die zorgkamers kunnen dienen als voorpost in de gezondheidszorg, en daardoor kunnen ook kosten lager worden. Gezondheid begint niet pas in het ziekenhuis.”

“NPZW als satéprikker er doorheen; dat is hands-on verbinding leggen!”

TUSSENTIJD ZUIDWEST BIEDT KANSSEN AAN TALENT UIT DE WIJK

Abdel Bouchibti is sinds mei 2025 projectleider Tussentijd Zuidwest. Zijn leven staat in het teken van het verbeteren van (winkel)gebieden die met complexe problemen kampen, en het bijstaan van ondernemers vanuit alle geledingen. Hij kent de belevingswereld van de verschillende groepen en soorten MKB-ondernemers, starters en sociaal maatschappelijke organisaties in het Haagse goed, en voelt zich zeer verbonden met kleine en middelgrote (sociaal maatschappelijke) ondernemers. Hij beschikt over een breed netwerk in Den Haag en weet wat er speelt, in het bijzonder in Den Haag Zuidwest (Moerwijk, Morgenstond, Vrederust en Bouwlust).

Hij fungeert als het ware als het oliemannetje t.b.v. Tussentijd Zuidwest

Abdel zet zich altijd gepassioneerd in voor startende ondernemers, bewoners, zorg- en sociaal maatschappelijke organisaties/stichtingen/verenigingen met toegevoegde waarde die nergens een (tijdelijke) betaalbare onderkomen kunnen vinden. Het belangrijkste is dat zowel de verhuurder als de gebruiker/ huurder zo goed mogelijk geholpen wordt en tevreden is met de verleende service en het behaalde resultaat.

Hij wil dan ook zorgen voor een passende match tussen vraag en aanbod in Zuidwest. Om dit te kunnen bewerkstelligen is het van belang dat partijen die op zoek zijn naar ruimte zich laagdrempelig kunnen aanmelden. Daar staat tegenover dat hij in de praktijk constant in gesprek is met de corporaties en vastgoedeigenaren, en aan het speuren is naar leegstaande bedrijfs-, opslag- of kantoorruimte en locaties die niet optimaal benut worden (daar ordt bijvoorbeeld gestuurd op dubbel- of medegebruik van een buurthuis, kantine, pakhuis, sportcomplex of schoolgebouw).

Geef nieuwe Sociaal Maatschappelijke initiatieven een kans in Zuidwest

Maatschappelijke initiatieven leveren in Den Haag Zuidwest een waardevolle bijdrage aan een plezierige buurt, een schone straat, en helpen bewoners verder op tal van levensdomeinen. Deze initiatieven worden door (onder meer) de gemeente en woningcorporaties ondersteund. Bijvoorbeeld door vastgoed/ruimte ter beschikking te stellen en/of een financiële bijdrage te geven.

Sleutel tot succes is nauwe publiek private samenwerking & actieve betrokkenheid v/d corporaties, de projectleider en gemeente Den Haag

Tussentijd Zuidwest wil als projectsamenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en het Nationaal Programma Den Haag Zuidwest, (tijdelijk) niet gebruikte ruimtes beter laten gebruiken door partijen die maatschappelijke meerwaarde hebben.

Abdel Bouchibti,
projectleider Tussentijd
Zuidwest (links),
Bas van Rijsbergen,
algemeen directeur
Dienst Stedelijke
Ontwikkelingen
gemeente Den Haag
(rechts).

Tussentijd Zuidwest is ingericht als een gezamenlijk project van:

- De gemeente Den Haag;
- Staedion;
- Hof Wonen;
- Haag Wonen;
- Nationaal Programma Den Haag Zuidwest.

31 matches Tussentijd Zuidwest in 2024

Tussentijd Zuidwest is in 2022 officieel opgestart, en in 2024 zijn de eerste matches gemaakt. In 2024 zijn in totaal 31 geslaagde matches gerealiseerd in Zuidwest.

34 matches Tussentijd Zuidwest in 2025

In 2025 zijn in totaal 34 matches gerealiseerd. Dit succes is te danken aan de goede samenwerking tussen de corporaties Hofwonen (Rob Vooijs en Marcel Verkerke), Haagwonen (Iris Koks en Babette van den Ancker), Staedion (Marcel Reinartz), de projectleider Tussentijd Zuidwest (Abdel Bouchibti), projectleider vanuit de gemeente Den Haag (Matthijs van Muijen), Bedrijfscontactfunctionaris (Rick Teunissen), DSO Economie (Bart de Groot) en Aletta Brom (OCW). In totaal zijn in 1,5 jaar tijd 65 matches gerealiseerd! De ambitie was aanvankelijk om voor eind 2027 65 matches te bewerkstelligen tussen beschikbare ruimten en kansrijke sociaal maatschappelijke initiatieven met meerwaarde voor de wijk. De vooraf vastgestelde doelstelling van 65 matches is twee jaar eerder dan gepland behaald. Daar mogen we trots op zijn!

MAKELPUNT BRENGT VRAAG EN AANBOD BIJ ELKAAR

De markt voor kleinschalige bedrijfsruimte in Den Haag kent structurele knelpunten: een beperkt aanbod, weinig zicht op beschikbare ruimte en een versnipperd beeld voor ondernemers. Het eerdere platform Steenworp is vervallen, terwijl de vraag naar een gemeentelijk platform sterk toenam.

“In samenwerking met het programma Tussentijd Zuidwest en de alliantie Economie van het Nationaal Programma is daarom vorig jaar gekozen voor de invoering van Makelpunt, een digitaal platform voor vraag en aanbod van bedrijfsruimtes,” aldus Bart de Groot, projectleider bij de gemeente Den Haag.

Goed bezocht platform

Makelpunt is inmiddels operationeel en live voor de stad. Het platform wordt actief gebruikt door ruimtezoekers, aanbieders en partners zoals makelaars, corporaties, bedrijfsverzamelgebouwen, broedplaatsen en inmiddels ook door zorgorganisaties en scholen. “Aan de vraagkant zijn de gebruikers bijna allemaal ondernemer, dus die doelgroep wordt goed bereikt,” zegt Bart. “En het afgelopen jaar werd Makelpunt door ruim 200 nieuwe bezoekers per maand gebruikt.”

Resultaten tot en met maart 2026: - Er staan nu 21 objecten online; - 16 objecten zijn binnen een half jaar verhuurd; - Het aanbod groeit autonoom; - Er is beter beleidsinzicht; - Het levert interne tijdsbesparing op.

Bart vertelt verder: “Onze vervolgambitie is om (naast de huidige gebieden) uit te breiden over Den Haag. We willen daarnaast de samenwerking met partners in broedplaatsen, bedrijfsverzamelgebouwen en ontwikkelaars versterken. Ook kiezen we ervoor om actief de markt op te gaan, met alle informatie om zo te laten zien dat er een markt is voor de ontwikkeling van bedrijfsruimtes. Het gaat bovendien om een betere monitoring en evaluatie (zie onderstaande grafiek) zodat we eventuele verbeteringen of uitbreidingen door kunnen voeren. Tenslotte hoort het bij de opgave, dat ook gemeentelijk vastgoed op Makelpunt wordt aangeboden. Juist voor tijdelijk leegstandsbeheer.

“Onze vervolgambitie is om uit te breiden over Den Haag”

The New Farm

Food safe productieruimte van 102m² op de 6e verdieping

Televisiestraat 2

Plaats Den Haag
Stadsdeel Centrum
Vloeroppervlakte vanaf 102 m²
Huurprijs € 83 per m² per jaar

CabFab unit 82

Saturnusstraat 60 Unit 82

Plaats Den Haag
Stadsdeel Laak
Vloeroppervlakte vanaf 575 m²
Huurprijs € 10.400 per maand

CabFab unit 66

Saturnusstraat 60 Unit 66

Plaats Den Haag
Stadsdeel Laak
Vloeroppervlakte vanaf 56 m²
Huurprijs € 905 per maand

ZUID57 0.08

Zuidlarenstraat 57 0.08

Plaats Den Haag
Stadsdeel Escamp
Vloeroppervlakte circa 20 m²
Huurprijs € 623,21 per maand

ZUID57 2.02

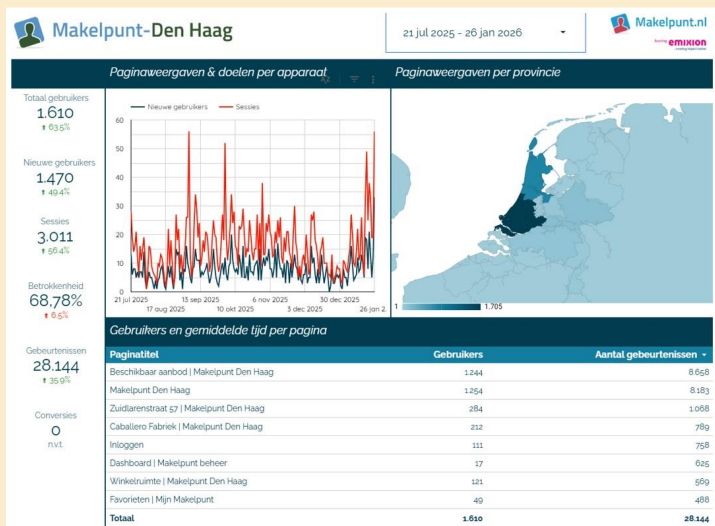
Zuidlarenstraat 57 2.02

Plaats Den Haag
Stadsdeel Escamp
Vloeroppervlakte circa 76 m²
Huurprijs € 1.600 per maand

Kantoorruimte beschikbaar vanaf 250m² Johan de Wittlaan 3

Plaats Den Haag
Vloeroppervlakte vanaf 250 m²
Huurprijs € 140 per m² per jaar

MUSEUMLAB DRAAGT BIJ AAN TALENTONTWIKKELING IN ZUIDWEST

De thuisbasis van Maarten Okkersen ligt midden in de wijk Bouwlust bij het MuseumLAB in Den Haag Zuidwest. Op maandag werkt hij er als projectleider voor het Museon-Omniversum Zuidwest en daarnaast is hij senior adviseur ontwikkeling & experience design.

Maarten is al meer dan vijftientig jaar actief bij het museum en heeft vele tentoonstellingen samengesteld. Met als hoogtepunten de bouw van het Nederlandse paviljoen tijdens de Wereldtentoonstelling in Milaan. En voor de expositie One Planet, over de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, schreef hij de tekst van de videoboodschap voor de toenmalig secretaris-generaal, Ban Ki-Moon. Hij is nu verantwoordelijk voor ontwikkeling & experience design, waar hij het proces tussen conservatoren en design organiseert, alsmede multimedia tentoonstellingen produceert.

Hij vertelt enthousiast hoe hij een paar jaar geleden begon: "Ik ken René Baron van de gemeente Den Haag al heel lang, en hij vroeg mij te helpen met de invulling van cultuur in Den Haag Zuidwest. Zo is het begonnen. Staedion verhuurde een pand aan het Zicht aan ons en we kregen korting op de huur voor een klein pandje. Hier zijn we in 2022 begonnen met het organiseren van activiteiten voor kinderen uit de straat. In het begin waren er vijf kinderen, later vijftientig en toen paste het niet meer. Vervolgens kwam het pand van de dierenkliniek aan de overkant vrij en zijn we daarnaartoe verhuisd. We hebben flink geïnvesteerd want het stonk behoorlijk van al die dierenhokken en spullen. Via de Regiodeal kreeg ik € 25.000,- voor cultuur."

"We hadden dit als museum niet begroot. Het Museon-Omniversum heeft toen zijn nek uitgestoken om dit in de wijk mogelijk te maken. In de loop van 2023 zijn we formeel geopend. Nu zijn we drie jaar verder en is het

"We hebben in 2024 vijfduizend kinderen bereikt en in 2025 bijna achtduizend"

MuseumLAB één van onze drie merken, zoals onze directeur het noemt; dus naast het Museon en het Omniversum."

Cultuur en wetenschap

"Die wetenschap en technologie is echt wat ons onderscheid. In buurtkamers wordt veel met cultuur gedaan. Wij willen professionele kennis zichtbaar maken. We zijn enige aanbieder daarin voor kinderen in Den Haag Zuidwest. Ik heb contact gelegd met diverse scholen. We werken met kleine robotjes, 3D printers en doen eenvoudige proefjes. De afgelopen weken was ons thema 'het weer' waarbij kinderen zelf thermometers maakten en ze deden er ook allerlei proefjes mee. Dat was erg leuk!"

"Ons nieuwste project gaat over de interessante geschiedenis van schrijven, lezen, filmen en praten. Aldie functies zitten nu allemaal in de iPhone, terwijl dat vroeger allemaal aparte apparaten waren; zoals de rekenmachine, fototoestel en telefoon. Hoe was het vroeger? Hoe komt dat nu bij elkaar? We ontwerpen met kinderen de telefoon van de toekomst. Wat ontbreekt nu nog in de moderne smartphone?"

Steeds groter bereik

“We hebben in 2024 vijfduizend kinderen bereikt en in 2025 bijna achtduizend. Meester Hassan van de Kidsacademy, Staedion, Heijmans, de afdeling cultuur van de gemeente Den Haag en NPZW zijn belangrijke partners voor ons. We zijn met een klein clubje maar organiseren steun van anderen eromheen. Daarnaast zijn er diverse studenten bezig om mee te denken over de toekomstige locatie van MuseumLAB, die in 2028 in het Ruimzicht gerealiseerd wordt. Onze mogelijkheden worden dan fors vergroot, omdat we van 150m² naar 400m² gaan. Met meer ruimte kunnen we meer doen. Maar het is ook wel spannend hoe we dat goed kunnen programmeren. Denk aan het bieden van kleine tentoonstellingen en de goede balans weten te vinden tussen het bereiken van doelgroepen, ons programma en de financiële haalbaarheid. We zitten dan vlak aan het buurtpark waar we ook buiten kunnen gaan programmeren.”

Zeer speciaal wordt de ‘Youth hackaton for good’ met als thema Den Haag Zuidwest, wat in oktober dit jaar plaats zal vinden. Tachtig leerlingen Mechatronica van ROC Mondriaan gaan zicht dan buigen over het vraag-stuk hoe Zuidwest er in 2040 uit ziet, en op welke manier technologie en data het leven nu al beter kunnen maken. Hoe kun je veel data en elektronica inzetten; bijvoorbeeld met slimme meters die je op afstand kunt aflezen, het meten van fijnstof, geluid en bewegingen, en de inzet in de zorg voor het welzijn van ouderen.”

“Leven lang leren is belangrijk. We moeten aansluiting vinden bij wat kinderen op school, thuis en op straat leren. Het MuseumLAB is geen bibliotheek en geen school. We willen kinderen prikkelen om technologie leuk te vinden en ze enthousiast maken voor techniek, maar ook leren bewust omgaan met materialen en recycling.”

“Met hulp van de gemeente, Staedion, GGD Haaglanden en BRUIS gaan we met co-creatie invulling geven aan onze achtertuin. We willen een schakel zijn tussen de bewoners die pas in de nieuwbouwwoningen zijn komen wonen en de huurders van de bestaande woningen. We hebben al vogelhuisjes en bijenhôtels gemaakt en opgehangen, en daarnaast kinderen & ouders geïnterviewd hoe we de tuin het beste gezamenlijk kunnen inrichten. We streven ernaar om vóór de zomer de tuin opgeruimd en ingericht te hebben, zodat het een fijne plek wordt om te verblijven. Dankzij placemaking en placetesting kijken we wat werkt en aansluit bij de behoeften uit de wijk. Zo geven we mooie invulling aan de doelstelling van Tussentijd Zuidwest en bereiden we ons goed voor op onze ruimte en tuin in het stukje nieuwbouw.”

“Dankzij placetesting kijken we wat aansluit bij de behoeften uit de wijk”

WERKNEMERS ZORG VOOR ARBEID DRAGEN BIJ AAN DE LEEFBAARHEID

(v.l.n.r.) Richanto, Dré, Danny en Bryan.

Er wordt druk gewerkt aan een megafoon voor de fanatieke supporters van Midden Noord van Ado Den Haag. Een leuke klus voor Zorg voor Arbeid, waar Bryan Siliakus (33 jaar) en Dre Coomans (42 jaar) hun hand niet voor omdraaien. Ze namen het bedrijf dat in 2000 werd opgericht, over van hun vaders. Opdrachten komen van zorgaanbieders die werken met mensen met een beperking. “Het pand aan de Chroomstraat voldeed niet meer. De energiekosten waren torenhoog en het was er bloedheet met een temperatuur van meer dan 40 graden in de zomer. Ook wilden we een ruimte in een wijk in plaats van op een industrieterrein. Via de website van de gemeente Den Haag kwamen we uit op een pand in de Van Baerlestraat en met hulp van Haag Wonen en projectleider Abdel kwam het tot een contract.”

Werkzaamheden voor zorginstellingen

Bryan vertelt: “Dit pand heeft 280 m² en een kelder waar ooit een drugsclub in zat. Onze ideale wereld is die van een praktijkschool waar we mensen klaarstomen voor de reguliere arbeidsmarkt en dat bij diverse bedrijven afzetten. Denk aan werkzaamheden voor ‘s Heeren Loo, Philadelphia Zorg, Middin en andere zorginstellingen. We zorgen voor allerlei klussen zoals interne verhuizingen, het uitruimen van panden, schilderen en vloeren leggen. Een deel van de collega’s worden gebracht en een ander deel komt met het openbaar vervoer of de fiets.”

“Het gaat om eenvoudig werk onder begeleiding van de werkmeesters. In het pand doen we aan houtbewerking en knappen we computers op. Waarbij we

Zuidwest gekregen voor dit doel als bestemmingsplek. Voor vragen konden we terecht bij Abdel, die ons goed geholpen heeft. Er lopen nu 22 jonge mannen bij ons. We hebben plek genoeg, maar veel zorginstellingen hebben al allerlei projecten die hulp goed kunnen gebruiken. Onze wens is dat we meer jongeren vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) dagbesteding kunnen bieden. Omdat de teugels aangetrokken worden en er minder geld is voor zorginstellingen om dagbesteding aan ons over te laten, moeten we zelf actiever op zoek naar opdrachten. We zoeken nog onze weg en proberen met Zorg voor Arbeid zichtbaar te zijn op bijeenkomsten in de wijk. In februari boden we ruimte aan een bijeenkomst van de alliantie Werk en Economie van het Nationaal Programma om meer bekendheid te geven aan onze sociale onderneming. Ook vallen vanuit de corporaties en het stadsdeel nog genoeg klussen te bedenken die onze jongens kunnen uitvoeren.”

uit verschillende exemplaren de goede onderdelen halen en zo een goede tweedehands computer in elkaar sleutelen. De jongeren zijn meestal tussen de 16 en 40 jaar. Ze blijven hier enkele jaren en sommigen zelfs 26 jaar. Het doel ‘de reguliere arbeidsmarkt’ is slechts voor een enkeling weggelegd. Zo hebben we een fietsenmaker, een schilder een vrachtwagenchauffeur aan de arbeidsmarkt geleverd. Voor de meeste jongens is dat een stap te ver. Het is zeer waardevol. Ze hebben dagritme, zitten niet de hele dag thuis en komen niet in isolement terecht.”

Actief op zoek naar opdrachten

“Op de website zagen we dat deze ruimte vrij was toen hebben we zelf alles opgeknapt. We hadden contact met Abdel en de goedkeuring vanuit Tussentijd

“Onze ideale wereld is die van een
praktijkschool waar we mensen
klaarstomen voor de reguliere
arbeidsmarkt”

ZUSSEN CHOUKOUD DRAAIEN LUNCHROOM IN DE JAN LUYKENLAAN

Er wordt volop gewerkt aan de Jan Luykenlaan. De gevels worden opgeknapt en een paar meter naar voren geplaatst zodat er meer winkelruimte komt. Op nummer 64 bevindt zich Getlicious, een lunchroom gerund door de zussen Choukoud. De naam is bedacht met een knipoog naar de kapperszaak Get Curly. Het is gezellig druk met verschillende klanten, maar ook kinderen hebben een plekje in de zaak gevonden. Voorheen zat hier de kapperszaak van hun moeder Farida, maar omdat het pand te klein werd, verhuisde ze naar de Rijswijkseweg. Er moest veel geklust worden eerdat de zaak gereed was. Het pand is uit 1951 en had veel achterstallig onderhoud. Zodra het beter weer is, komen er enkele terrasplekken.

In september 2025 opende wethouder Nur Icar de zaak, die opvalt in de straat door de verzorgde inrichting in de kleur olijfgroen, veel licht, plus een lichtreclame met al het aanbod. Inmiddels weten niet alleen veel buurtgenoten maar ook bezoekers van buitenaf de weg te vinden voor hun speciale thee, een sandwich of lekkere zoetigheid. Getlicious is gestart als een familiebedrijf van Amel Choukoud en Tuayba Belhaj. Binnenkort neemt de 16-jarige Tuayba Belhaj de dagelijkse leiding

van Getlicious over. Zij zal de lunchroom zelfstandig runnen, met ondersteuning van haar moeder Farida. In september start Tuayba daarnaast met haar opleiding Aviation in Rotterdam. Met die combinatie van studeren en ondernemen wil Tuayba laten zien dat je op elke leeftijd je dromen na kan jagen, vertelt ze: "Ik wil laten zien dat ondernemen niet afhankelijk is van leeftijd. Ik hoop dat ik andere jongeren kan inspireren om ook in zichzelf te geloven en hun dromen na te jagen."

Populaire thee

Amel Choukoud vindt het leuk om dit samen met haar zusje te doen: "Ik wilde zelf al een broodjeszaak en omdat een gezonde leefstijl nu zo gewild is, springen wij daarop in door bijvoorbeeld Japanse Matcha thee te schenken."

Daarnaast zijn ze als bedrijf volop in ontwikkeling. Ze blijven investeren in Getlicious, hebben plannen om de zaak verder te verbouwen en blijven werken aan de toekomst van het concept. Daarnaast is ze blij met de verbeteringen in de buurt. "Ik vind het mooi dat Hof Wonen en de gemeente flink investeren in de Jan Luykenlaan en er controle is op nieuwe huurders. Zo moest ik allerlei papieren invullen voor de BIBOB toets. Er zijn straatbankjes geplaatst en de verlichting is verbeterd. Hof Wonen heeft een grootschalige renovatie gedaan en ook de binnentuinen opgeknapt", aldus Amel.

IRIS KOKS OVER HAAR ROL ALS GEBIEDSREGISSEUR ZUIDWEST BIJ HAAG WONEN

Sinds april 2023 is Iris Koks werkzaam als gebiedsregisseur Zuidwest bij Haag Wonen. Vanuit haar rol is zij inmiddels twee jaar betrokken bij het project Tussentijd Zuidwest, waarbij leegstaande panden tijdelijk worden ingezet om ondernemers en maatschappelijke initiatieven een kans te geven én tegelijkertijd de wijk te versterken.

Leegstand omzetten in kansen

Binnen Haag Wonen fungeert Tussentijd Zuidwest als een schakel tussen beschikbare, leegstaande panden en potentiële huurders. Een groot deel van deze panden ligt aan de Jan Luykenlaan in Moerwijk, met aanvullend aanbod aan de Vrederustlaan, de Wezelrade/Marterrade en nog enkele andere plekken in Den Haag Zuidwest.

"Door leegstaande panden in te brengen bij Tussentijd Zuidwest, kunnen we onderzoeken welke functies goed werken voor de buurt," vertelt Iris. "Het is een manier om panden in de tijdelijkheid toch nuttig in te zetten en tegelijkertijd de wijk leefbaar te houden. Hierdoor dragen we bij aan prettig leven in een mooie en sociale buurt. Dat is één van de speerpunten uit het koersplan van Haag Wonen."

Iris Koks, gebiedsregisseur Den Haag Zuidwest bij Haag Wonen.

“Ook ontdekken zowel wij vanuit Haag Wonen, als de ondernemers of de locaties en ondernemers een goede match zijn. En zo zie je vaak dat ondernemers vanuit de tijdelijkheid ook een permanente plek in de wijk kunnen krijgen.”

Gerichte keuze voor ondernemers

De selectie van nieuwe huurders gebeurt zorgvuldig. Samen met het team Bedrijfsonroerend goed (BOG), de gebiedsregisseurs en assetmanager wordt gekeken naar de beste match tussen ondernemer en locatie. Plus of dit aansluit bij de visie van de omgeving.

“Als we bijvoorbeeld kijken naar de Jan Luykenlaan streven naar een gezonde branchering en open uitstraling van de plinten,” legt Iris uit. “Dat zijn bedrijven die zorgen voor aanloop, veiligheid en verbinding in de wijk. Denk aan ondernemers die gezonde voeding aanbieden of een maatschappelijke bijdrage aan de buurt kunnen leveren.”

“In dit proces werken we nauw samen met Hof Wonen en transformatiemanager Abdel Bouchibti; met hen hebben we korte lijnen, goed overleg en een gezamenlijke ambitie om de kwaliteit van de straat en de leefbaarheid voor bewoners te versterken. Die samenwerking helpt ons om sneller te schakelen en keuzes te maken die echt passen bij de wijk.”

Maatschappelijke meerwaarde

Naast het commerciële aspect kijkt Haag Wonen ook naar de maatschappelijke impact. Soms helpt het om

ingroei uur aan te bieden, zodat ondernemers kunnen groeien en duurzaam kunnen bijdragen aan de wijk."

"Mijn rol is om het verhuurdersbelang én het belang van een leefbare wijk met elkaar te verbinden," zegt Iris. "In Tussentijd Zuidwest kijken we ook naar voorbeelden van andere corporaties. Van elkaar leren maakt ons sterker."

Vooruitkijken: ruimte voor groei en experiment

Volgens Iris ligt er een belangrijke opgave in het blijven sturen op een strategische branchering, gekoppeld aan een heldere visie per gebied binnen Den Haag Zuidwest.

"Het is belangrijk dat er voldoende ruimte blijft voor starters en maatschappelijke initiatieven. Tijdelijke locaties in sloopgebieden kunnen daarbij echt kansen bieden. Zo blijven we ruimte creëren voor nieuwe energie in de wijk. Iets waar we onder andere vanuit de aanpak Plinten en Voorzieningen veel aandacht voor hebben."

Een vertrouwde wijk

Voor Iris voelt werken in Zuidwest extra bijzonder. Ze woonde jarenlang in de wijk (aan de Loevesteinlaan, De Gaarde en in Morgenstond) en kent het gebied daardoor als geen ander. "Het is fijn om vanuit mijn rol weer actief te zijn in een omgeving die zo vertrouwd voelt. En om op deze manier een goede impact te kunnen maken voor de huidige en toekomstige bewoners van Den Haag Zuidwest."

BEWONERS KANSEN BIEDEN VOOR EXTRA WERK

Clint van der Heyden is 40 jaar en een sociaal ondernemer die vanuit verschillende locaties in Den Haag Zuidwest hét verschil wil maken; "het is mijn missie om kansen te bieden aan bewoners door mijn netwerk, en door het aanbod van activiteiten en werkgelegenheid in diverse leegstaande panden. Dankzij de overname van het werk en de naam Schroeder kunnen we vanuit Stichting Talent Ontwikkeling (STO) nuttig werk in de wijken behouden en uitbreiden. Plus we helpen veel mensen aan een zinvolle dagbesteding."

Kringloopwinkel en buurthuis

"Zo hebben we met Haag Wonen afspraken gemaakt voor de Wezelrade in Bouwlust, waar we onlangs een kringloopwinkel en buurthuis van ca. 200 m² geopend hebben. Het is een mooie, laagdrempelige aanvulling van de voorzieningen die er al waren in de buurt en het biedt werk aan zeven medewerkers. We hebben op die locatie koffieochtenden, geven informatie over minimaalregelingen van de gemeente, we bieden kinderopvang aan, we organiseren vakantie activiteiten en huiswerkbegeleiding. En tenslotte ook dagbesteding voor bewoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. We zoeken de samenwerking met scholen, zoals het bieden van stageplekken voor studenten van ROC Mondriaan van de opleidingen verkoop en welzijn."

Talenten uit de wijk doen werkervaring op bij Schroeder.

Wens voor Zuidwest

“Mijn grote wens is dat gemeente, corporaties en andere instellingen gebruik gaan maken van de talenten van bewoners uit Zuidwest. Dat we actief op zoek gaan zodat we mensen zonder baan aan het werk kunnen helpen dankzij de vele projecten die er zijn. Nu wordt er vaak een beroep gedaan op zzp-ers of bureaus buiten

Den Haag. Het is natuurlijk veel mooier als we mensen dankzij de investeringen van gemeente en corporaties vanuit het Nationaal Programma aan werkervaring en een vaste baan helpen. Naast een carrière op de arbeidsmarkt komen er dan ook wellicht mogelijkheden voor ze om vanuit hun sociale huurwoning een koopwoning te betrekken.

Hoe mooi zou dat zijn? Samen met Wijkz werken we vanuit Stichting Talent Ontwikkeling aan een voorstel hiervoor.”

“Aan onze locatie op het Westhovenplein is Wijkbedrijf Moerwijk gestart. Vanuit hier gaan energiefixers en klussers aan de slag in woningen van corporaties en particulieren. Bijvoorbeeld om reparaties te doen, woningen in te richten, ondersteunen bij een verbouwing/verhuizing of het aanbrengen van isolatie om de energierekening omlaag te brengen. Vaak vragen we een kleine vergoeding, afhankelijk van het inkomen van het huishouden. Dankzij een subsidie van de gemeente Den Haag is dit mogelijk. Hier bieden we ook kinderopvang en een peutercafé aan, zodat moeders en vaders activiteiten kunnen bijwonen of taal- en naailessen kunnen volgen. De pedagogisch professional houdt ondertussen een oogje in het zeil. Na onze verbouwing is er ook ruimte voor het koken van maaltijden op locatie of catering.”

“Tussentijd Zuidwest biedt kansen voor maatschappelijke initiatieven om leegstaande panden te betrekken. Het lijkt me ook goed als er een coördinerende rol komt voor kleine, lokale partijen en de ruimten die beschikbaar zijn nog slimmer gezamenlijk in te zetten. Leegstandbeheer voor en door mensen uit de buurt.”

PUMPTRACK DRAAGT BIJ AAN STIMULEREN FIETSEN

Oscar en Floris, artiesten van Circaso, de circusschool van Den Haag en Hilbert Bredemeijer.

Op de Nationale Buitenspeeldag in 2025 (11 juni), opende wethouder Hilbert Bredemeijer (Onderwijs, jeugd en Sport) een fietsparkoers op een braakliggend terrein aan de Van Ruysbroekstraat in Moerwijk. Dankzij bijdragen van de gemeente Den Haag, corpora-

ties Staedion en Hof Wonen plus het ministerie van Infrastructuur vanuit de Citydeal heeft Pumpfactory dit fietsparkoers aangelegd.

Initiatief uit de buurt

Een kindertekening gaf aanleiding voor de vorm van dit fietsparkoers. Oumayra van groep 3 gaf vorig jaar tijdens een workshop van het MuseumLAB van Museon-Omniversum Zuidwest aan dat ze graag wilde oefenen met het fietsen in een fietstuin. Zowel ouders en kinderen van basisschool De Kleine Wereld als bewoners uit Moerwijk vroegen al langer om dit braakliggende terrein in te zetten voor een fietsparkoers.

Van niets, naar 'niet zomaar iets!'

Wethouder Bredemeijer is enthousiast. "Van een braakliggend terrein naar een uitdagende en actieve plek in de wijk. Over een paar jaar komen hier woningen, maar in de tussentijd wordt de plek goed benut. Hoe mooi is dat!? Ik ben echt verheugd om te zien dat het tijdelijke fietsparkoers hier uiteindelijk is gerealiseerd. De aanhouder wint uiteindelijk. Waar ik ook erg blij van word, is dat er ook nog een blijvend stukje parkoers is gemaakt op de stoep bij de school en dicht bij onze prachtige Sporttuin Moerwijk. Ik weet zeker dat de bewoners maar ook kinderen van de Sporttuin Moerwijk, OBS De Kleine Wereld en de Cor Emousschool het fietsparkoers volop gaan gebruiken."

Inmiddels wordt de Pumptrack goed gebruikt en gebruiken de scholen het parkoers om fietslessen te houden. In maart is een fietsweek gehouden om zoveel

mogelijk kinderen te stimuleren op de fiets of step naar school te gaan. Onlangs was er een grote controlebeurt waarbij fietsenmakers controleerden of de kinderfietsen veilig waren. Kinderen konden een stempel krijgen als ze op de fiets naar school gingen en aan het eind van de week konden ze kleine prijzen winnen bij een volle stempelkaart. Ondanks dat het veel regende die week, deden ruim 80 kinderen mee, die normaal niet de fiets zouden nemen."

Pumptrack op braakliggende grond in Moerwijk bij basisschool De Kleine Wereld.

MET BEDRIJFSVASTGOED BIJDAGEN AAN VEERKRACHTIGE WIJKEN

Marcel Verkerke, verhuurmakelaar bij Hof Wonen vertelt erover: "In april 2023 is het proces begonnen. Door krapte op het gebied van bedrijfsmatig vastgoed is toen een intentieovereenkomst tot stand gekomen in de kantine van sportvereniging Ons Eibernest. We hadden te maken met een flinke opgave."

"Dat is eigenlijk in al die jaren niet veranderd en de grootste verandering is het deelgebruik geworden, waardoor het aantal succesvolle matches gestegen is naar 65 van alle corporaties bij elkaar."

"Leegstand voorkomen, leefbaarheid in de wijk en ruimte voor bewoners om elkaar te ontmoeten. Vanuit Hof Wonen vinden we het uitgangspunt van 'veerkracht' belangrijk. Activiteiten in een bedrijfspand moeten leiden tot meer reuring op straat en tot meer zichtbaarheid & levendigheid in de bedrijfsruimte, en in de plinten van winkelstraten."

"Als verhuurmakelaar ben ik verantwoordelijk voor bedrijfsmatig vastgoed, dat zijn ruim vijfhonderd objecten in heel Den Haag, waarvan een groot percentage in Zuidwest. Meer omdenken, het creatief invullen

van beschikbare objecten. We willen huurders matchen aan plinten. Hadden we die lijn gevolgd, dan hadden we veel minder grote maatschappelijk winst behaald."

Deelgebruik, reuring en impact op de wijk

"Deelgebruik is niet altijd eenvoudig om te realiseren. De allereerste match van het project Tussentijd Zuid West was de Berensteinlaan 243. Er waren drie partijen betrokken vanuit de Turkse, Marokkaanse en Somalische gemeenschap. Zij betaalden tussen 2024 en 2026 slechts alleen het gas, water en licht. Ze organiseerden ontmoetingen voor ouderen en er was een klein museum. Zij zijn nu weg. De impact is lastig te meten, twee van de drie partijen hebben een nieuwe ruimte gevonden voor hun activiteiten. Voor de laatste ondernemer zijn we nog op zoek naar een alternatief."

"Het doel was het plaatsen van kleinschalige initiatieven met een smalle beurs, die hopelijk op de langere termijn hun eigen broek kunnen ophouden. Na die tijd wordt het lastig. Ik ben zakelijk ingesteld. Ik wil een bepaalde periode verhuren met de optie verlenging, maar uiteindelijk gaan we renoveren en hebben we de ruimte nodig. Dat is van tevoren helder gecommuniceerd en daarover maken we van tevoren goede afspraken met de ondernemers."

"De impact die de activiteiten hebben op de omgeving bespreken we om de zoveel maanden en de voortgang is altijd met disclaimer dat de afspraak eindigt. Geen inspanningsverplichting, andere verplichtingen of commitment. Het voordeel na zo'n proefperiode is dat

je wel op de radar staat. Maar het blijft lastig met weinig vet op de botten om huur te betalen, en te weinig inkomsten uit commerciële activiteiten om op langere termijn te blijven huren.”

“Hof Wonen heeft veel mensen in de wijk rondlopen die ook langskomen en zien of er reuring er is. Dat ligt niet alleen bij mij gelukkig. Ik ben blij met het Makelpunt, de website waar vraag en aanbod van bedrijfsruimten gebundeld is. Er staan nu zevenentwintig objecten voor heel Den Haag op, waarvan er zes in Escamp staan. Deze site loopt sinds september 2025. Ik verwijs vragers van bedrijfsruimten structureel door naar het Makelpunt. Zo groeit het en krijg je steeds meer aanbod van corporaties en gemeente op deze site.”

Marcel Verkerke

“Een mooie ontwikkeling in dit project is ook het contact met de projectleider en onderling. Goed met elkaar optrekken en je blijven afvragen, wat past nu? Zoals warm doorverwijzen of collega's alert maken op een ondernemer die minder geschikt was - zodat je negatieve ervaringen doorgeeft. Zo voorkom je shop-gedrag van ondernemers die minder goed in het gebied passen.”

“De bijdrage van het gemeentelijk vastgoed blijft helaas achter. Ik hoop dat het nog gaat toenemen de komende periode. Na 1 oktober hebben we het project succesvol afgerond. In de toekomst zullen sommige ruimten voor deelgebruik en tijdelijkheid beschikbaar moeten blijven. Je moet ruimte blijven houden voor startende onder-nemers die maatschappelijk bezig zijn. De vraag is er. Voldoende zoekers kunnen zich lage huren permitteren en er zullen mogelijk enkele potentiële groeiers tussen zitten. Faciliteren tegen lage huren blijft een belang-rijke maatschappelijk opgave, waar Hof Wonen aan wil bijdragen. Op de schaal zoals dat in de afgelopen drie jaar gebeurde, is dat niet meer mogelijk. Op een gegeven moment droogt het aan bod op en zijn hele wijken vernieuwd.”

“Plinten kunnen tussentijds van drie maanden tot 2,5 jaar ruimte bieden. Voor de middellange termijn zie ik ook kansen in de binnentuinen. Deelgebruik kan, maar disclaimer is dat het best wel lastig is voor die partijen. De meeste initiatiefnemers willen in hun eigen ruimte hun ding doen.”

RUIMTE VOOR TALENTEN VAN JONGEREN AAN DE JAN LUYKENLAAN

Het is zaterdagochtend in april. Trots laat Ahmed Shir (20) de ruimte aan de Jan Luykenlaan zien die ze enkele maanden geleden hebben opgeknapt. Het is nog niet af, maar voldoende om jongeren een plek te bieden. Dit zodat ze muziek kunnen maken, vaardigheden voor knippen kunnen leren en te chillen.

Samen met Marcio Monteiro (18) en Jacenthilo Doesburg (17) is hij initiatiefnemer vanaf het eerst uur. Jacenthilo vertelt: "We zijn zes jaar geleden al begonnen door mijn moeder Renate Stüger. Toen waren we actief in het Zicht. We hadden sinds 2024 een ruimte.

Het is ons plan is om jongeren initiatief te geven in het oefenen van ondernemersvaardigheden. Renate Stüger is ondernemer en oprichter van Stichting J&O. Ze verkoopt en verhuurt mascottes aan bedrijven en scholen huren dat van haar."

"Vanwege de sloop van het pand aan het Zicht moesten we een nieuwe ruimte voor de nagelsalon en kapperszaak vinden. Gelukkig vonden we een nieuwe locatie dankzij Tussentijd Zuidwest. We hebben nu zelfs een grotere ruimte."

Ahmed geeft aan dat ze nog druk bezig zijn om voldoende geld bij elkaar te krijgen om al het werk af te maken, onder meer een verlaagd plafond en de verwarming. "We hadden een goed gesprek met Fonds 1818. Ook zijn we op het stadhuis geweest bij wethouder Co Engberts. De huur is relatief laag, maar het blijft voor ons toch een bedrag van € 600,- per maand."

"We hebben een podcast met de wethouder gemaakt. Number 5 foundation is van de zus van Prinses Beatrix. Zij helpen ons om zaken te regelen zoals de verbouwing. Ik werd gevraagd om een podcast voor de buurt Moerwijk te maken. Ik vond het eerst wel spannend om met de wethouder in het programma te zitten. Maar ik zat tegenover hem en het is een aardige man. Hij is verantwoordelijk voor het Nationaal Programma Den Haag Zuidwest."

Wat kunnen jullie betekenen voor buurt?

"We willen jongeren helpen zodat ze hun talenten kunnen ontwikkelen. We flyer en zorgen voor mond-tot-mondreclame. Jongeren vinden het leuk hier omdat je vrij mag zijn, je hoeft niks met ondernemen te hebben, maar we moedigen het wel aan. Ik heb de opleiding Zorg en Welzijn bij ROC Mondriaan afgerond, dus ik kan mijn vaardigheden meenemen in het helpen van jongeren," aldus Ahmed.

Wat is het grootste probleem in Moerwijk?

"Er waren veel hangjongeren. Dat zorgde voor geluidsoverlast want ze deden foute dingen. We geven jongeren de kans om zich creatief te ontwikkelen."

Jongeren in de ruimte aan de Jan Luykenlaan, waar zij werken aan talentontwikkeling, muziek, media en ondernemerschap.

“Elke twee weken organiseren we een FIFA-toernooi en eten we pizza”

“We zijn dus echt bezig om problemen op te lossen. We maken via-via reclame dat je bij ons video’s kan maken op de Playstation.”

“We gaan flyers plakken bij voetbalverenigingen en dan lopen mensen op ons af. We hebben het activiteiten schema op de deur hangen. Ook sociale media zetten we in. Ik help met muziek en schiet video’s over het knippen en zet het in voor de promotie van de kapperszaak.”

Marcio loopt stage Media Management vanuit het Grafisch Lyceum in Rotterdam: “Ik ben blij dat ik mijn steentje kan bijdragen. Een mooi project vindt op

18 april plaats. Dan gaan we dakloze mensen gratis knippen. We kennen namelijk mensen die daar werken. We hopen dat er in totaal vijftien mensen komen, vijf per kapper. Mogelijk gaan we ook naar plekken waar ze verblijven, al is het handiger als ze naar onze locatie aan de Jan Luykenlaan komen.”

“Elke twee weken organiseren we een FIFA-toernooi, eten we pizza en kijken we een film die de jongeren zelf hebben uitgekozen. We hopen dat we snel het geld op tafel hebben om de verbouwing af te maken, zodat we nóg beter jongeren kunnen helpen.”

RUIMTE GEZOCHT VOOR TAEKWONDO VERENIGING LA HAYE, DIE BUURTKINDEREN HELPEN

"Taekwondo Vereniging La Haye is in januari 2003 opgericht door hoofdtrainer Mohamed Koubia. Vanaf 2005 zijn we begonnen met het deelnemen aan sparringwedstrijden van de Taekwondo Bond Nederland, waar wij in de loop der jaren veel prijzen hebben gewonnen en zijn uitgegroeid tot één van de

grotere verenigingen van Nederland. In 2007 namen wij ook deel aan internationale toernooien, waar wij in 2008 voor het eerst een zilveren plak hebben gewonnen (Othman Kariouh -78kg). In 2012 werd dat uitgebreid met twee bronzen medailles (Anouar Arrad & Alaedine Bouachmir)," vertelt Mohamed (56) van La Haye trots.

Jongeren trainen bij Taekwondo Vereniging La Haye.

Hij helpt ruim 200 leden – kinderen en volwassenen aan het sporten door taekwondolessen aan te bieden. Zijn zoon Hamza (29) is er ook trainer. Sinds 2 April 2016 zit Taekwondo Vereniging La Haye in de brandweerkazerne aan de Assumburgweg gevestigd, vlakbij station Moerwijk. Het is een prachtige ruimte die uitkijkt op de twee levensgrote muurschilderingen aan de flatgebouwen aan de Troelstrakade.

“De gemeente Den Haag heeft aangegeven dat ze binnenkort eruit moeten, en dat werd steeds uitgesteld. Met als reden dat er op die plek woningen gebouwd moeten worden. We vinden het belangrijk om te blijven of dat we een betaalbare alternatieve plek kunnen krijgen. Helaas heeft de gemeente ons daar nog niet aan kunnen helpen. Veel kinderen komen met een Ooievaarspas en dan wordt de contributie voor 100% vergoed door de gemeente. We zijn blij dat we op die manier kinderen kunnen helpen en dat ze daarom veel plezier kunnen beleven door Taekwondo te doen.”

Wachten op geschikte ruimte

“We zijn tevreden met een gymzaal van 200m² en ruimte voor douches. Zelf heb ik geïnvesteerd in nieuwe matten, die wel 7000 euro hebben gekost. Ik zie op dit moment geen alternatieve ruimte. Ik wacht op een geschikt aanbod van de gemeente. Een paar jaar geleden zijn we samen met de kinderen naar het stadhuis gegaan, om de politiek uit te leggen hoe belangrijk het is dat we een plek houden. In het Algemeen Dagblad stond een mooi stuk daarover.”

SABRA RAHIEMBAKS VAN SABRA'S BOOTCAMP

Op een zonnige maandagmiddag in februari spreken we Sabra Rahiembaks, ondernemer en eigenaar van Sabra's Bootcamp bij Veldzicht 20. Deze voormalige gymzaal van de gemeente is met hulp van Staedion en Tussentijd Zuidwest getransformeerd in een verzamelgebouw voor verschillende ondernemers. Sabra vertelt enthousiast: “Het verhaal begint ruim twaalf jaar geleden. Ik wilde zelf graag bewegen en zocht een plek waar ik met vrouwen kon sporten, maar ik kon niks vinden. Toen ben ik zelf begonnen in Transvaal met een bootcamp in een anti-kraak woning waar alleen vrouwen kwamen. Die locatie kon ik via een leegstandbeheerder tijdelijk huren. Ik merkte dat daar grote behoefte aan was en nog steeds.”

Nieuwbouw

Inmiddels heeft ze van haar hobby haar werk gemaakt en via tussenstappen van tijdelijke ruimtes, heeft ze een optie op een permante plek in de nieuwbouw genomen aan Ruimzicht. “Staedion en de gemeente hebben mij ontdekt en ik ben blij dat er perspectief is voor mijn voorziening in de nieuwbouw. De tijdelijke ruimte is opgefleurd met wervende teksten in roze en zwarte kleuren, met graffiti schrift. Sportattributen liggen verspreid over de zaal.”

Sport en bewegen voor meiden en jongens

Sabra's Bootcamp helpt jaarlijks een paar honderd vrouwen en meisjes met sport en bewegen. "Maar dat niet alleen, vorig jaar zag ik veel jongens rond het gebouw hangen. Ik heb ze uitgenodigd ook sportlessen te volgen. En inmiddels traint een vaste groep van 22 tieners elke woensdag en zondag. Ik mat ze flink af met crossfit, boksen en highrocks, zodat ze na afloop té moe zijn om kattenkwaad uit te halen", vertelt Sabra met een glimlach.

Trainingen die impact maken

Met het geven van lessen op scholen en het verzorgen van workshops voor diverse organisaties verdient ze voldoende, en dat is nodig omdat ze geen structurele

subsidie krijgt. "Op middelbare scholen Roemer Visscher College en het Zuid-West College geef ik verschillende trainingen in de klas, zoals disciplinaire weerbaarheidstraining of lessen om pesten aan te pakken. Ik maak dankbaar gebruik van mijn ervaring als militair, die ik tijdens mijn tien jaar bij de Koninklijke Marechaussee heb opgedaan. Het is een heel andere wereld, maar ik heb mijn sportcarrière en doorzettingsvermogen hieraan te danken. Mijn droom is dat elke vrouw bij mij terecht kan en een plekje vindt om zichzelf te zijn."

INTERVIEW MARCEL REINARTZ, PROGRAMMANAGER VOORZIENINGEN BIJ STAEDION

Marcel op bezoek bij
naaiatelier ZigZag,
van Mina El Kadiri.

Marcel Reinartz laat de verbouwde ruimten in Veldzicht 20 zien, één van de resultaten van de samenwerking van Tussentijd Zuidwest. Hij werkt nu vijf jaar bij Staedion, als programmamanager voorzieningen. Samen met drie makelaars bij Staedion voor bedrijfsvastgoed, beheren zij 750 bedrijfspanden in Den Haag.

Marcel vertelt trots erover; “naast de duizenden woningen die we verhuren, willen we ook zo goed mogelijk bijdragen aan de leefbaarheid. Dus het doel is niet persé zoveel mogelijk omzet draaien. Dat betekent ook dat wij de keuze hebben gemaakt om ondernemers ruimte te bieden die niet alleen financieel tot de hoogste opbrengst leiden, maar ook maatschappelijk rendement opleveren.”

“Het is aardig gelukt om voor sociaal ondernemers geen marktconforme huur te vragen, maar een korting te geven van 10 tot 20 procent. We spreken met ondernemers af om tegenprestaties voor de buurt te leveren, zoals maatschappelijke activiteiten doen. Na 1 jaar evalueren we deze afspraken en dan verlengen we, of we besluiten toch marktconforme huren te gaan vragen.”

Heb je daar voorbeelden van?

“Jazeker, een mooi voorbeeld is het aantal ondernemers dat een plekje kreeg in de panden die gesloopt zouden gaan worden aan het Ruimzicht. Zo hebben we plek geboden aan Museon-Omniversum voor een dependance in Den Haag Zuidwest, Sabra’s Bootcamp en een naaiatelier. We zijn daarnaast ook bezig met placemaking en placetesting. Hoe maak je de buurt aantrekkelijk? En als het aansluit bij de behoefte in de buurt en een positieve uitstraling heeft, dan kunnen we na sloop zorgen voor een nieuwe plek in de buurt. En waar mogelijk ook in de definitieve nieuwbouw. We willen bijvoorbeeld geen opslag van matrassen of airco’s. Daar schiet de buurt niks mee op. Een adminis-

tratiekantoor viel niet in de smaak omdat er weinig uitstraling was en de ruimte een gesloten indruk had doordat de lamellen dicht zaten.”

“De ruimte van het Turks museum was best aardig maar werd gesloten ondanks veel activiteiten in de buurt die de ondernemers organiseerden. Nu hebben we ze in een ander pand van Staedion in de Gaarden ondergebracht. Zij organiseren veel ontmoetingen en informatiebijeenkomsten in de buurt en je kunt de geschiedenis van migratie op afspraak bekijken.”

“Natuurlijk vinden we het mooi als een ondernemer groeit en naast de maatschappelijke activiteiten commerciële kan worden en zodoende kan door-groeien, zodat we op een gegeven moment kunnen overschakelen op een marktconforme huur.”

Hoe selecteer je?

“We nemen een zeker risico. Als we potentiële ondernemers spreken, doe je dat met meerdere collega's die zich bezighouden met leefbaarheid. We nemen ook de ervaringen van andere corporaties en verhuurmakelaars mee. Je maakt ook wel eens missers en daar leer je weer van. Het voordeel van tijdelijke contracten is dat je er niet aan vast zit en we kunnen van beide kanten kijken of het werkt. Is het goede positie in de wijk? Is het betrouwbare ondernemer die voorziet in een behoefte in de wijk?”

“Tussentijds Zuidwest ervaringen hadden tijd nodig, maar het heeft er inmiddels in geresulteerd dat partijen elkaar goed weten te vinden en het nut van de project-

leider die een belangrijke bijdrage levert duidelijk is. Er is minder leegstand vastgoed dan we bij aanvang in 2024 bedacht hadden. In totaal hebben we gezamenlijk toch meer dan 60 matches in 2 jaar tijd gemaakt met enkele mooie successen ertussen.”

“Naast de duizenden woningen die we verhuren, willen we ook zo goed mogelijk bijdragen aan de leefbaarheid”

Nog beter benutten leegstaand vastgoed gemeente Den Haag

“Kritische noot is dat er maar heel weinig ruimte van de gemeente beschikbaar is gekomen. In de toekomst zou het mooi zijn als de gemeente sneller gaat schakelen en met corporaties in gesprek kan gaan voor een nuttige, maatschappelijke invulling van leegstand vastgoed zoals scholen, sportruimten etc. Het is jammer dat ruim 600 m² slechts een paar jaar ingevuld werd door een paar bewoners die er anti-kraak woonden. Als je ziet hoe de ruimte na de verbouwing aan Veldzicht 20 goed benut wordt en gemeente, Heijmans en Staedion er hun uitvalsbasis hebben in Dreven, Gaarden, Zichten, dan is dat een waardevolle investering voor 5 jaar.”

KAFE KUKKI SUCCESVOL GELAND IN VREDERUST

Snackbar Vrederust is na het pensioen van Nina en Harry omgetoverd in een hippe koffiezaak Kafe Kukki volgens Japans concept (kukki = koekje). Na een succesvolle ervaring met een drive-in koffiebar op

festivals en een drukbezochte pop-up van 25 dagen aan het Heeswijkplein tijdens Ramadan in 2025, volgde de stap naar een eigen zaak. Ze waren overdonderd door het succes dankzij allerlei positieve berichten op sociale media, waardoor ze enorm veel belangstelling kregen.

“We wilden bewust niet in het centrum zitten en vonden via Haag Wonen deze plek. Met hulp van Tussentijd Zuidwest en fondsen kon de corporatie anderhalf jaar geleden de snackbar overkopen, die toen pal tegenover Buurtkamer Vrederust zat.

Aanvankelijk was ik nog niet zo enthousiast vanwege de enorme hoeveelheid werkzaamheden die nodig was om het pand uit 1951 op te knappen. Mijn vrouw kwam meekijken en zij keek hier gelukkig doorheen en zag de potentie van deze locatie.”

“Ons logo is ontworpen door een kunstenares uit Kopenhagen. Het is een afbeelding van een kat en geïnspireerd door een bakkerij in Australië die het logo van een puppy heeft. Omdat we zelf thuis twee katten hebben, vonden we het leuk om dit in ons logo te verwerken, samen met de Japanse stijl.”

Ondernemer Noa

Noa Mehr is 36 jaar, heeft Pakistaanse roots en kwam uit de wijk Transvaal. Hij woont al tien jaar in Den Haag met zijn gezin. Sinds negen jaar is hij ondernemer en hij heeft de smaak te pakken. Het lijkt nu nog rustig in de zaak, maar om 19.00 uur is het hier razend druk en staat er vaak een rij van bezoekers uit de wijk en daarbuiten. Het is een koffiebar met speciality

koffietjes en biologische Japanse Matcha thee, dat is een populaire groene thee. Daarnaast bieden ze voor 15 euro een Deens ontbijt met lokale producten uit het Westland en Schipluiden aan. Klanten geven aan dat de prijs goed gekozen is.

Zelfgemaakte gebakjes en hartige snacks

“Ons concept slaat aan en is met 40 zitplaatsen eigenlijk al te klein. We zijn blij dat we straks met het terras meer zitplekken hebben. We kunnen hier onze eigen producten uit Japan en bonen uit Colombia en Afrika verkopen, naast de activiteiten waarbij we als groot-handel de horeca elders bedienen. We hebben een huurcontract voor vijf jaar en zijn nu tot 23.00 uur open. Veel bezoekers zijn jongeren en studenten en komen voor onze zelfgemaakte hartige snacks en gebakjes.”

“Leuk is dat wethouder Nur Icar ons gevraagd heeft na te denken over een tweede locatie aan de Paul Krugerlaan, omdat de gemeente dat gebied wil opknappen. Daarom hebben ze ondernemers gevraagd die kunnen bijdragen aan een divers aanbod en alsmede de leefbaarheid kunnen vergroten.”

“We wilden bewust niet in het centrum zitten en vonden via Haag Wonen deze plek”

MARTERRADE: UITGEGROEID NAAR EEN MOOIE ONTMOETINGSPLEK MET EEN DIVERS PUBLIEK

Projectleider Annemarie Mosterd (49) was van november 2024 tot maart 2026 buurtontwikkelaar in de ontmoetingsruimte Kamer Rade in Bouwlust. Ze kijkt tevreden terug op haar inspanningen en vertelt enthousiast wat er bereikt is.

"In 2023 gebeurde er niet erg veel. Florence huurde het pand naast de seniorenwoningen, maar er was slechts één dag in de wijk een activiteit voor een beperkte groep bewoners, waarvan een deel niet uit deze wijk kwam."

"Haag Wonen ging toen met de gemeente Den Haag om de tafel. Het voormalige kantoorpand werd deels getransformeerd in 9 woningen voor jongeren met een ontmoetingsruimte voor jong en oud. Ook het plein werd aantrekkelijker gemaakt dankzij meer groenvoorziening en bankjes. In de tussentijd ging ik aan de slag om te kijken welke bewoners interesse hadden om samen te komen."

"Mijn opdracht was om de behoefte van buurtbewoners te peilen. Deze ideeën vormen input voor het programma voor de nieuwe ontmoetingsruimte die na 2027 in

gebruik gaat. In de tussentijd is er al volop ruimte voor activiteiten. Ik zag gelijk kansen, mede dankzij allerlei buurtbewoners die kwamen aanwaaien en erg blij waren met deze plek! Na een strategiesessie bedachten we samen een paar mogelijke namen. De bewoners kozen voor de naam Kamer Rade, een mix van 'de Rade' en 'Buurtkamer'. Dankzij geld van ZonMW konden enkele ideeën uitgevoerd worden; zoals een maquette in hout, een aantal bloembakken en leuke activiteiten."

“Ook werden er enkele participatie sessies gehouden met de gemeente Den Haag om een ontwerp voor het plein te maken. Verschillende bewoners deden mee, zodat er gezamenlijk nagedacht werd voor wie, plus op welke manier het nieuwe ontwerp toegankelijk wordt.”

Toekomst met cultuur tussen generaties

“Voor het najaar van 2026 werken we aan een kunst participatieproject om verschillende generaties met elkaar te verbinden op het gebied van veiligheid, cultuur en creativiteit. Beeldend kunstenaar Badriah Hamelink woont op de Rade en zorgt voor de artistieke borging van het project, onder meer door de verbinding met de kunstenaars die rondom het plein wonen en werken. Ik doe samen met Badriah de projectleiding. Samen met 10 tot 15 jongeren uit de wijk (tussen de 10 en 16 jaar oud) willen we onder begeleiding van enkele professionals, een tijdelijke buitenexpositie op het plein en/of in de binnentuinen van de Marterrade realiseren. We gaan eerst met jongeren in gesprek om te horen waar hun behoeftes liggen. Dat doen we ook met andere bewoners zoals kunstenaars en senioren. Zo zoeken we naar levensverhalen over bijvoorbeeld hun afkomst, hun favoriete ‘hangplek’, en over de thema’s wonen en verbinding in de wijk. Hoe de expositie er precies uit gaat zien, gaan we samen ontdekken. De bedoeling is dat het tijdens de verbouwing wordt gerealiseerd.”

“Met hulp van stadsdeel Escamp kregen de bewoners een paar betonnen barrières om hardrijders de pas af te snijden. ‘Biggenruggen’ zo noemen deskundigen

deze hindernissen. We hopen dat het vergroenen van het plein hier nog meer aan gaat bijdragen en een fijne plek gaat zijn voor jong en oud.”

“Atlas Thuiszorg en kringloopwinkel Schroeder wilden ook graag actief worden in de wijk. We kregen toen een vaste groep mensen. Nu wordt er ontspannen gekookt en is er vaak elke dag een warme lunch. Mariëlle is vrijwilliger bij ons en erg enthousiast. Ze woont twee deuren verderop en is dagelijks bij Kamer Rade te vinden, echt super. Je kan haar gerust ‘burgemeester van deze plek’ noemen. Zij pakt als duizendpoot alles op en is zeer gastvrij.”

De Gulden Klinker die de gemeente Den Haag op 31 maart heeft uitgereikt is welverdiend voor alle betrokken bewoners en vrijwilligers. De Gulden Klinker is een straatsteen met een verguld plaatje erop. Zo kan iedereen zien dat daar gewerkt wordt aan een fijne straat. De Gulden Klinker is door de gemeente Den Haag op het plein voor de Marterrade geplaatst. Bij de uitreiking ontving Kamer Rade een waardebon van 1000 euro. Dat geld mogen ze uitgeven aan een idee voor de hele buurt.

De uitreiking viel samen met het afscheid van Annemarie, die een bruisende ontmoetingsplek achterlaat.

WIJKHOTEL BED IN DE BUURT ZORGT VOOR ONTMOETEN EN WERK

Nadia Pepels,
studio Nadia Nena,
ontwerp inrichting.
Bed gebouwd door
Dondervink.

Het wijkhotel Bed in de Buurt is ontstaan vanuit de behoefte om sociale en ruimtelijke opgaven in Den Haag Zuidwest met elkaar te verbinden. En dat te koppelen aan innovatie. In een gebied met sociaaleconomische uitdagingen én grote fysieke transformatie, biedt het

wijkhotel een nieuw model: de wijk zelf als hotel. Carolien Ligtenberg, initiatiefneemster is enthousiast. "Het bouwt voort op het eerdere wijkhotel (Kus&Sloop in de Afrikaanderbuurt) en vertaalt deze naar een coöperatief wijkmodel in Zuidwest waarin bewoners, plekken en initiatieven samen één geheel vormen."

Gebruik leegstaande panden

"Leegstand wordt ingezet als kans: nu wordt er voor de proefperiode 1 appartement van Hof Wonen ingezet. Dat appartement is via Ad Hoc aangeboden, vanuit een

woningblok dat uiteindelijk gesloopt gaat worden. Voor de pilot gaan we ook op zoek naar:

- Leegstaande (sloop/renovatie) woningen en kamers (evt. bij mensen thuis);
- Plinten en onderbenutte ruimtes;
- Tijdelijk vastgoed en tiny houses.

Deze plekken worden gebruikt voor overnachtingen, workshopplekken, ontmoetingsplekken en experimenten,” aldus Carolien.

Samenwerking met gemeente en corporaties

Bed in de Buurt, het 6-sterren Wijkhotel is een initiatief van Ripple Impact Collective, uitgevoerd in samenwerking met de wijk en SHE IS COOOL, in opdracht van Schuldenlab 070, de gemeente Den Haag, en met Hof Wonen en Ad Hoc als lokale partners.

Daarnaast is het wijkhotel in gesprek met het Nationaal Programma. Het project verbindt meerdere domeinen zoals werk, sociale samenhang en leefbaarheid. Na de

Opening met Fatma (Alliantieraad), Harry (Rabobank), Leyla (coördinator) en Carolien (initiatiefneemster)

proefperiode wil het project doorgroeien naar een pilot van 5 tot 6 kamers. Het wijkhotel ziet ook in het programma Tussentijd Zuidwest een partner voor de pilotfase en het vervolg.

“We hebben meerdere doelen met de pilotfase van het wijkhotel”

Meerwaarde voor de buurt

Het Wijkhotel biedt mogelijkheden voor ontmoeting en betrokkenheid. Waarbij bewoners actief bijdragen als host, maker van spullen en gidsen voor activiteiten in de buurt. Het brengt mogelijk nieuwe inkomstenstromen door lokale diensten en ondernemerschap. Leegstand wordt actief aangepakt en het zorgt voor meer levendigheid en veiligheid in de buurt.

“We hebben meerdere doelen met de pilotfase van het wijkhotel” zegt Carolien, “dat is opschaling waarbij er meer kamers en locaties meedoen, het versterken van de organisatie en daarnaast het concept verder integreren met wijkinitiatieven. Ik wil graag actief deelnemen aan Tussentijd Zuidwest tijdens de pilotfase. Daarmee komt leegstaand vastgoed tijdelijk beschikbaar voor nieuwe gasten.”

COLOFON

Teksten

Carolien Ligtenberg

Bart de Groot

Abdel Bouchibti

Matthijs van Muijen

Eindredactie

Kim Groenestein-van der Beek

Ontwerp

M-space visual creatives

Contact

Abdel Bouchibti

abdel.bouchibti@denhaag.nl

